

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!**

A Nógrád Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság Balassagyarmaton, a 2006. szeptember 6; november 15; 2007. január 24. és a február 7. napján megtartott nyilvános, folytatólagos tárgyalás során meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

A jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette és más bűncselekmények miatt társai indított büntetőügyben a Salgótarjáni Városi Bíróság B. 428/2002/35. számú ítéletét mind a négy vádlott vonatkozásában az alábbiak szerint változtatja meg:

I. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetében,  
és bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetében.

A halmazati büntetésként kiszabott pénzbüntetés 1 napi tételének megfelelő összeget 1.000.- /Egyezer/ forintra f e l e m e l i.

Az így kiszabott 400.000.- /Négyszázezer/ forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén 400 nap fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Az I. rendű vádlottat az ellene 2 rb. adócsalás büntette miatt emelt vád alól f e l m e n t i.

II. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki 2 rb. bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetében.

A II. rendű vádlottat halmazati büntetésül 400 /Négyszáz/ napi tétel pénzbüntetésre í t é l i.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000.- /Egyezer/ forintban állapítja meg.

Az így kiszabott 400.000.- /Négyszázezer/ forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén napi tételenként kell egy-egy nap fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatni.

A II. rendű vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett 2 rb. adócsalás büntette miatt emelt vád alól f e l m e n t i .

III. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetében.

A III. rendű vádlottat - halmazati büntetésül - 300 /Háromszáz/ napi tétel pénzbüntetésre í t é l i.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 500.- /Ötszáz/ forintban állapítja meg.

Az így kiszabott 150.000.- /Egyszázötvenezer/ forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell 1-1 nap fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatni.

A III. rendű vádlottat az ellene 2 rb. bűnsegédként elkövetett adócsalás büntette miatt emelt vád alól f e l m e n t i .

IV. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetében,  
és bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetében.

A IV. rendű vádlottat halmazati büntetésül 350 /Háromszázötven/ napi tétel pénzbüntetésre í t é l i.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000.- /Egyezer/ forintban állapítja meg.

Az így kiszabott 350.000.- /Háromszázötvenezer/ forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell 1-1 nap fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatni.

Az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből az I., a II., a III. és a IV. rendű vádlottakat egyetemlegesen terheli 327.255.- /Háromszázhuszonhétézer-kettőszázötvenöt/ forint, a III. rendű vádlottat terheli 10.000.- /Tízezer/ forint bűnügyi költség, míg a felmerült további 49.920.- /Negyvenkilencezer-kilencszázhusz/ forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I., a II., a III. rendű vádlottak vonatkozásában helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből az I. és a II. rendű vádlottakat egyetemlegesen 31.500.- /Harmincegyezer-ötszáz/ forint, III. rendű vádlottat 21.000.- /Huszonegyezer/ forint bűnügyi költség terheli, míg a felmerült további 50.360.- /Ötvenezer-háromszázhatvan/ forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a jelenlévő jogosultak a határozat kihirdetését követően fellebbezést jelenthetnek be, míg a többi jogosult - a III. és IV. rendű vádlott - az ítélet kézbesítésétől számított 8 napon belül a Fővárosi Ítéltáblához, mint harmadfokú bírósághoz címzett fellebbezést terjeszthet elő a Nógrád Megyei Bíróságon.

### **I n d o k o l á s :**

A Salgótarjáni Városi Bíróság 2003. december hó 3. napján kelt,  
B. 428/2002/35. számú ítéletével I. rendű vádlottat csalás büntettének kísérlete és 2 rb. adócsalás büntette halmazati büntetésül 400 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, 1 napi tétel összegét 250.- forintban állapította meg, így mindösszesen 100.000.- forint pénzbüntetést szabott ki.

II. rendű vádlottat csalás büntettének kísérlete miatt, mint bűnsegédet és 2 rb. adócsalás büntette miatt bűnsegédet halmazati büntetésül 2 év időtartamra próbára bocsátotta.

III. rendű vádlottat csalás büntettének kísérlete miatt, mint bűnsegédet, és 2 rb. adócsalás büntette miatt, mint bűnsegédet halmazati büntetésül 2 évi időtartamra próbára bocsátotta.

A pénzbüntetés esetében meg nem fizetése esetére rendelkezett annak átváltoztatásáról.

Az elsőfokú bíróság I. rendű vádlottat az 1 rb. jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette, és az 1 rb. bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette miatt emelt vád alól;

II. rendű vádlottat a 2 rb. bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette miatt emelt vád alól;

III. rendű vádlottat a bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette miatt emelt vád alól;

IV. rendű vádlottat a jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette és a bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette miatt emelt vád alól felmentette.

Az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből a vádlottakat 79.713.- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte egyetemlegesen, míg

III. rendű vádlottat 10.000.- forint bűnügyi költség megfizetésére külön kötelezte, és az eljárás során felmerült további bűnügyi költségről pedig akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

----- o ----- o -----

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész, I., II., III., IV. rendű vádlottak terhére, a felmentő rendelkezések miatt, elítélésük, valamint a büntetés súlyosítása, illetve büntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

A fellebbezésben kifejtett ügyészi álláspont szerint a jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette körében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részben hiányos, és az elsőfokú bíróság további tényekből részben helytelen következtetésre jutott /Be. 351. § /2/ bekezdés b./ és d./ pont/

Az elsőfokú bíróság ugyanis a történeti tényállásban nem rögzítette azon tény, hogy I. rendű vádlott a pályázatában valótlan adatokat tüntetett fel a megfelelő önerő vonatkozásában, mivel egyrésztől magából a pályázati anyagból is megállapíthatóan külön kellett volna feltüntetni a hitelt, másrésztől a pályázati felhívás melléklete alapján a saját erőnek forintban kellett volna rendelkezésre állnia.

Nem rögzítette az elsőfokú bíróság a tényállásban továbbá azt sem, hogy a szaporítóanyag rendelésvisszaigazolás valótlan tartalmú okirat, bár erre az ítélet indokolási részében maga is hivatkozik.

Utalt továbbá az ügyész arra, hogy az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből helytelen következtetést vont le akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy

rendelkezett a pályázat szerinti önerővel, igaz, hogy nem készpénzben, hanem szarvasmarha állomány formájában, de ennek nincs jelentősége.

Ugyancsak helytelen az az első bírói következtetés is, miszerint ha a mai szabályozás elfogadja önerőként a hitelt, akkor a pályázati előírásban szereplő feltételekkel ellentétben ezt a vádlottak vonatkozásában is alkalmazni kell.

A fellebbezés jogi indokai körében az ügyész kifejtette, hogy

I. rendű vádlott halasztott kifizetésű állami támogatás igénybevételével telepítette a bodzaültetvényt. Az állam tehát nem az ültetvénytelepítés beruházásának finanszírozását vállalta, amikor a pályázatot a

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium kiírta, hanem csupán támogatni kívánta azon személyeket, akik kellő, de nem elegendő anyagi forrással rendelkeznek a beruházáshoz. Ezért is szerepelt az a kitétel a pályázati felhívásban, hogy a támogatás csak az ÁFA-t nem tartalmazó beruházási költség 25 %-ának megfelelő mértékű saját forrás megléte esetén vehető igénybe.

Nyilvánvaló tehát, hogy a pályázatban azért került külön részletezésre a saját erőtől a kölcsön, mert ahhoz, hogy a telepítést a pályázó el tudja végezni mozgósítható, forintban rendelkezésre álló pénzzel is rendelkeznie kellett, mellyel összefüggésben erről a pályázatban külön nyilatkoznia is kellett.

Amennyiben a saját erőként feltüntetett összeg csak kölcsön formájában áll a beruházó rendelkezésére, úgy nyilvánvalóan rosszabb feltételekkel rendelkezett, mint ahogy az a beruházás költségelőirányzatában kiszámításra került, és így módon ez a tényleges saját erővel nem rendelkező beruházás forráshiányosnak minősült.

Hivatkozott az ügyész továbbá arra is, hogy I. rendű vádlott azon felül, hogy valótlan adatokat írt a pályázatában, s ezzel megtévesztette a döntéshozót a támogatás folyósítása érdekében, azzal is megtévesztette, hogy nem a rendelés visszaigazolás szerinti faiskolától szerezte be a bodza dugványokat, hanem a szaporító anyagot saját maga állította elő.

Ennélfogva az I. rendű vádlott társai segítségével nem csupán objektíve jogosulatlanul vette igénybe a támogatást, de az állam érdekeit megfogalmazó pályázatot kijátszva jutott az állami támogatáshoz, s ezáltal elkövette a jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntettét.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen ugyancsak fellebbezést jelentett be az I. és a II. rendű vádlott és védőjük felmentés érdekében.

A fellebbezés indokai körében hivatkoztak arra, hogy a pályázatban nem tüntettek fel valótlan adatot, mivel a hivatkozott FVM rendelet nem jelöli meg azt, hogy a saját erőnek a pályázat benyújtásakor készpénzben meg kell lenni, és ezt az FM Hivatal sem kérte.

Véleményük szerint az államnak nem volt meg a támogatás fedezete, ezért a támogatás előfinanszírozására - nem az önerő finanszírozására - kellett a hitelt felvenni, erre vonatkozóan a felszámított kamatot is önerőből fedezték, ezért a pályázatban szereplő adatok a valóságnak megfelelnek.

Az adócsalással kapcsolatban a vádlottak és a védelem hivatkozott arra, hogy az ügyben eljáró igazságügyi könyvszakértő véleménye téves adatokon alapul, hiszen az nem az I. rendű vádlott 2000. évi adójával kapcsolatos könyvelésben feltüntetett adatokat vette figyelembe. A valós adatok figyelembe vételével pedig adóhiány nem keletkezett.

A Bt. által kiállított számlához kapcsolódó csalás bűncselekménye kapcsán a védelem az elsőfokú bíróság által mérlegeléssel megállapított tényállás helyességét vitatta, és vonatkozásában is az I. és a II. rendű vádlott felmentését indítványozta.

A Nógrád Megyei Főügyészség B. 1068/2002/I. BF. számú átiratában az I., II., III., IV. rendű vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezést változatlanul fenntartotta, míg a védelmi fellebbezést alaptalannak ítélve az elsőfokú bíróság ítéltenek az ügyészi fellebbezésben írtak szerinti megváltoztatását indítványozta.

A Nógrád Megyei Főügyészség képviselője a másodfokú tárgyaláson a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a 2 rb. adócsalás büntette körében az I., a II. és a III. rendű vádlottak felmentésére tett indítványt.

Az ügyészi fellebbezés alapos, míg a védelmi fellebbezések részben alaposak.

A megyei bíróság a Be. 348. § /1/ bekezdése szerinti jogkörében eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül. Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása során a büntetőeljárás alapvető szabályainak megtartásával járt el, túlnyomórészt feltárt és értékelési körébe vont minden olyan bizonyítékot, amely a vádlottak büntetőjogi felelősségének elbírálása szempontjából jelentőséggel bírhat.

Az elsőfokú bíróság megállapított tényállás a jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette körében részben hiányos, részben pedig az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett /Be. 351. § /2/ bekezdés b./ és d. /pont/

Ugyancsak téves ténybeli következtetéseket tartalmaz az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása az a 2 rb. adócsalás büntetteként értékelt cselekmények vonatkozásában is akkor, amikor azt állapította meg, hogy „I. rendű vádlott 2000. évben 1.092.549.- forint személyi jövedelemadó megfizetését mulasztotta el az állami költségvetés felé, ami által a személyi jövedelemadó bevételt ezen összeggel csökkentette; illetve 340.309.- forint egészségügyi hozzájárulás megfizetését mulasztotta el az állami költségvetés felé, ami által az egészségügyi hozzájárulásból származó bevételt ezen összeggel csökkentette.”

Ezen részleges megalapozatlanságot a megyei bíróság a Be. 352. § /1/ bekezdés a./ pontja alapján az iratok tartalma, a helyes ténybeli következtetés levonása, illetve a felvett bizonyítás eredményeként az alábbiak szerint küszöbölte ki.

A jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette körében a megyei bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a pályázat elkészítésének körülményei kapcsán kiegészíti azzal, hogy

I. rendű vádlott a pályázatot részben felesége, részben pedig ..... segítségével készítette el oly módon, hogy a pályázatában valótlan adatokat tüntetett fel a megfelelő összegű önerő vonatkozásában. I. rendű vádlott a pályázat benyújtásakor a pályázati anyagban feltüntetett

8 millió 913 ezer forint saját forrással a valóságban nem rendelkezett, hanem utóbb, 2000. szeptember hó 26. napján benyújtott kérelmére 2000. október hó 26. napján a Takarékszövetkezet 8 millió forint hitelt nyújtott számára.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékértékelő tevékenysége körében, illetve a vádlotti védekezés részletezése során maga is az előzőekben írt ténymegállapítással egyező

módon rögzítette azt, hogy a saját erő vonatkozásában mi volt az I. rendű vádlott által benyújtott pályázat tartalma, mint ahogy azt is, hogy a Takarékszövetkezettől mikor és milyen összegű hitel felvételére került sor. /elsőfokú ítélet 16. oldal 1. bekezdés, 9. oldal 2. bekezdés/

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása ezen felül a 7. oldal 2. bekezdésében a vádlotti védekezés tartalmát felidéző, bizonyítékértékelés körébe tartozó okfejtést is rögzít akként, hogy „a vádlott elmondása szerint néhány millió forint készpénzzel állandóan rendelkezett...”, melyet ezért a megyei bíróság a tényállásból kirekeszt.

A szaporítóanyag rendelésvisztaigazolás valóság tartalmát érintően az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként egyértelműen akként foglalt állást, hogy „mind pályázatához, mind pedig pályázatához mellékletként csatolt szaporítóanyag rendelésvisztaigazolásáról szóló okirat hamisítvány.” /elsőfokú ítélet 17. oldal I. bekezdés/.

Kitért továbbá az elsőfokú bíróság arra is, hogy a vissztaigazolásokat azon az írógépen készítették - az igazságügyi írásszakértő véleményére alapítva -, amely a Önkormányzatnál található, és ahol is dolgozik.

/elsőfokú ítélet 17. oldal 3. bekezdés/

Az idézett első bírói megállapításokkal egyezően ezért a megyei bíróság a tényállás 1/b. pontja körében rögzíti, hogy mind a I. rendű vádlott, mind pedig IV. rendű vádlott által benyújtott pályázathoz felhasznált szaporítóanyag rendelésvisztaigazolás hamis okirat, mivel a vádlottak a szaporítóanyagot nem a rendelésigazoláson szereplő Kft-től szerezték be.

Az írásszakértői véleményből származó azon bizonyító tényből - mely szerint a vissztaigazolásokat azon az írógépen készítették, amely a

Önkormányzatnál található, és ahol II. rendű vádlott is dolgozik - a megyei bíróság ténybeli következtetést von le a logika törvényszerűségeinek felhasználásával, mint bizonyítandó tényre, arra nézve is, hogy a felhasznált rendelésvisztaigazolásokat a Önkormányzat írógépén II. rendű vádlott készítette.

A fenti kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a I/a. és I/b. pont körében minden tekintetben megalapozottá vált, ami ezért irányadó volt a másodfokú eljárás során is /Be. 351. § /1/ bekezdés/.

A védelmi érveléssel összefüggésben a megyei bíróság a tényállás II/. pontja alatti 2 rb. adócsalás büntette körében a másodfokú tárgyaláson bizonyítás felvételét, és az ügyben korábban eljár igazságügyi adószakértő véleményének kiegészítését rendelte el az I. és a II. rendű vádlott által becsatolt, 2000. évet érintő adóbevallás adataira figyelemmel.

Az igazságügyi könyv- és adószakértő Bf. 174/2004/38. sorszám alatt benyújtott kiegészítő szakértői véleményében megállapította, hogy

I. rendű vádlott - a nyomozás során feltüntetett szakértői véleményében foglalt adatokkal ellentétben - a 2000. évről készített személyi jövedelemadó bevallása során az APEH által elfogadott önrevízió révén az előző évek elhatárolt veszteségével csökkentette a vállalkozói adó alapját 6 millió 956 ezer forint összegben.

Ennek figyelembe vételével a szakértő megállapította, hogy egyéni vállalkozó esetében 2000. évre vonatkozóan személyi jövedelemadó hiány és egészségügyi hozzájárulás vonatkozásában hiány a költségvetésben nem keletkezett.

A szakértő fenti megállapításaival a lefolytatott bizonyítás eredményeként a megyei bíróság a tényállás II/. pontja alatt írtakat akként helyesbíti, hogy

I. rendű vádlott, mint egyéni vállalkozó 2000. évre vonatkozóan személyi jövedelemadó, és egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettségét teljesítette, adóhiánya a költségvetésben ezen adónem és járulék tekintetében nem keletkezett.

A megyei bíróság a Be. 352. § /2/ bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az előzőek szerint helyesbített tényállás alapján bírálta felül.

Az irányadónak tekintett tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűtlenül következtetett a vádlottak bűnösségének hiányára a jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette körében, míg tévedett az I., a II., és a III. rendű vádlottak bűnösségének megállapítása során a 2 rb. adócsalás büntetteként értékelt cselekmények esetében.

A megyei bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság jogi indokolása körében azon okfejtéssel, mely szerint a vádlottak cselekménye kapcsán egyfelől vizsgálni kellett, hogy a jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette esetében a vád tárgyává tett tények mind a cselekmény elkövetése idején, mind pedig az elbírálás idején bűncselekménynek minősültek-e, majd pedig állást kellett foglalni atekintetben is, hogy a vádlottakra külön-külön személyekként és valamennyi cselekményt figyelembe véve az elkövetéskori vagy az elbíráláskori Btk. rendelkezéseinek alkalmazása eredményez-e kedvezőbb helyzetet.

A Btk. 288. §-ának jelenleg hatályos szövege a 2001. évi CXXI. törvény 54. §-ával, 2002. április 1. napján lépett hatályba.

A tényállás megfogalmazásából következően a bűncselekmény a központi költségvetésből /vagy helyi önkormányzati költségvetésből, elkülönített állami pénzalapból/ jogszabály alapján jutott pénzügyi támogatás, vagy más gazdasági előny megszerzése révén valótlan tartalmú nyilatkozat megtételével, valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okirat felhasználásával valósítható meg.

Nem kétséges, hogy a vádlottak által igénybe vett bodzaültetvény telepítés beruházásának megvalósítására szolgáló pályázat kiírása a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium részéről jogszabályi felhatalmazáson, az agrárgazdaság fejlesztéséről szóló 1990. évi CXXV. törvény 91. § /3/ bekezdés b./ pontjában szereplő felhatalmazáson alapult, míg az agrártámogatások igénybevételének általános feltételeit a 273/1997. /XII. 22./ Korm. rendelet, valamint az agrárgazdasági célok 2000. évi költségvetési támogatásáról szóló 6/2000. FVM rendelet határozta meg, melyek alapján került sor a jelen ügyben szereplő pályázati felhívás kiadására is.

Mivel a vád tárgyává tett vádlotti magatartások büntetendősége 2002. április 1. napja után sem szűnt meg - a büntetőjogi felelősségi kör jelen esetben törvényi tényállás újrasszövegezésével nem szűkölt -, ezért a valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okirat felhasználása révén elkövethető bűncselekmény /a halmazati értékelés helyett/ jelenthet kedvezőbb elbírálást valamennyi vádlott számára a Btk. Általános és Különös Részi rendelkezéseinek összhatására is figyelemmel, a Btk. 2. §-a alapján.

Az elsőfokú bíróság a vádlotti védekezést elfogadva a jogi indokolás során arra hivatkozott, hogy I. rendű vádlott a pályázat benyújtásakor egyfelől megfelelő saját önerővel rendelkezett, másfelől a

Takarékszövetkezettől felvett kölcsönt nem a saját erő pótlására, hanem az állami támogatás megelőlegezésére vette fel, a szaporítóanyag visszaigazolása vonatkozásában ugyan valóban valótlan okiratot csatolt a pályázathoz, ugyanakkor ennek különösebb jelentősége nincs. /elsőfokú ítélet 28. oldal 4. bekezdés/

Ugyanezen érveket fogalmazta meg a szaporítóanyag visszaigazolással kapcsolatban IV. rendű vádlott esetében is a saját pályázata kapcsán az elsőfokú bíróság.

Hivatkozott továbbá arra, hogy a támogatás általános céljaként megjelölt célok lényegében megvalósultak, majd a jelenlegi szabályozásra utalva a társadalomra veszélyesség hiányára utalt az elsőfokú bíróság.

Ezt követően azonban az elkövetéskori jogszabályi rendelkezéseket számba véve pedig akként foglalt állást, hogy a „vádlottak és az őt segítő személyek a pályázat benyújtásakor a népgazdaság döntésre jogosult szervét, a

Megyei Földművelésügyi Hivatalt megtévesztették, s ezáltal jogosulatlanul jutottak az állam által biztosított gazdasági előnyhöz"

/elsőfokú ítélet 29. oldal 3. bekezdés/.

A megyei bíróság álláspontja szerint a tényállás I/. pontja körében rögzített vádlotti magatartások a Btk. 288. § /1/ bekezdése szerinti bűncselekmény törvényi tényállásának hiánytalan kimerítésére alkalmasak.

Tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor a 6/2000. /II. 26./ sz. FVM rendelet 221. §-ára hivatkozással rögzítette, hogy jogszabály a pályázathoz nem fűz olyan feltételt,

miszerint a pályázó saját önrészt hitelből nem veheti igénybe, és ebből következően az e rendelet alapján készült pályázati felhívás sem fogalmazhat meg ettől szigorúbb feltételeket.

A hivatkozott FVM rendelet 221. § /4/ bekezdése értelmében a támogatás csak az ÁFA-t nem tartalmazó beruházási költség 25 %-nak megfelelő mértékű saját forrás megléte esetén vehető igénybe. Ennek megfelelően az ügyben szereplő pályázati felhívás 10. pontjának 5. bekezdése kimondja azt is, hogy a támogatás kifizetésének feltétele a minimum 25 %-os saját forrás megléte.

Helyes értelmezéssel hivatkozik az ügyész arra, hogy a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által kiírt pályázat révén az állam nem általában a bodzaültetvények telepítés beruházásának finanszírozását vállalta magára, hanem csupán támogatni kívánta azon személyeket, akik kellő, de nem elegendő anyagi forrással rendelkeznek a beruházáshoz.

A pályázati kiírásból és dokumentációból egyértelműen megállapítható az is, hogy a pályázatban külön kellett részletezni és feltüntetni a saját erőt, és külön kellett nyilatkozni a kölcsön formájában rendelkezésre álló forrásról, mert a pályázati feltételek alapján értelemszerű volt az is, hogy a saját forrást a beruházási számlák kifizetésére alkalmas formában volt szükséges biztosítani.

A pályázónak ezért a pályázat benyújtása során írásban kellett nyilatkoznia arról, hogy „a pályázatban részletezett beruházás megvalósításához szükséges ...ezer forint saját forrás a megvalósítás tervezett ütemének megfelelően rendelkezésünkre áll”.

A pályázati feltételek alapján a banki kölcsön nem minősült saját forrásnak, s mint ahogy arra a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

2003. december 2. napján kelt átirata is hivatkozik, a saját forrás részben sem fedezhető rövid lejáratú eseti kölcsönrel. Ez utóbbi esetben ugyanis amennyiben a saját erőként feltüntetett összeg csak kölcsön formájában állt volna a pályázó rendelkezésére, úgy nyilvánvalóan rosszabb feltételekkel rendelkezett volna, mint ahogy az a beruházás költségelőirányzatában kiszámításra került.

A minisztérium tájékoztatása rögzítette azt is, hogy abban az esetben, ha a pályázó csupán a saját forrás bankkölcsön formájában történő biztosítására vállalkozott volna, az a pályázat forráshiányosnak minősült, ezért ennek alapján állami támogatás nem volt engedélyezhető.

A tényállásban írtakból megállapítható, hogy vádlott a pályázat benyújtásakor az abban megjelölt 8 millió 913 ezer forint saját forrással nem rendelkezett, mint ahogy azzal is megtévesztette a döntéshozót a támogatás folyósítása érdekében, hogy utóbb a hónapokkal később felvett 8 millió 913 ezer forintot saját forrásként tüntette fel.

Ezen túlmenően vádlott a pályázathoz az elsőfokú bíróság által sem vitatott, valótlan tartalmú okiratot csatolt be.

Ugyanez mondható el IV. rendű vádlott pályázatához mellékletként benyújtott szaporítóanyag rendelésvisszaigazolásról szóló okiratról is.

Ezen „hamisítványok” a Önkormányzat írógépén készültek, melyeket II. rendű vádlott egy 1999. évben a Kft-től kapott rendelésvisszaigazolás felhasználásával másolt, utánzással készített el.

Tévedett az elsőfokú bíróság amikor úgy ítélte meg, hogy ezen tényeknek sem I. rendű, sem pedig IV. rendű vádlott cselekményének elbírálása során „semmilyen jelentősége nincs”.

Az állami támogatás nyújtása során az államnak alapvető érdeke fűződik ahhoz is, hogy az ültetvények jó minőségűek legyenek, ezért az ültetvénytelepítés és művelés szakmai feltételeit a törvény végrehajtásáról szóló rendelet részletesen szabályozza. Ennek megfelelően a pályázati feltételek lehetővé tették a hatóságilag ellenőrzött, igazolt eredetű alapanyag felhasználásával, házi szaporító iskolában, saját célra előállított ültetési anyag használatát is, mely utóbbi esetben az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet felé bejelentési kötelezettséget is keletkeztetett.

E feltételrendszer meghatározásából nyilvánvalóan nem az következik, hogy a pályázó házi szaporító iskolában előállított ültetési anyaga nem eredményezheti a pályázati cél megvalósulását, hanem az következik, hogy a döntéshozó szerv számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy az ültetvénytelepítés szakmai feltételeinek betartásáról meggyőződhesen. Ennek a pályázatban jelen esetben előírt formája az volt, hogy olyan személytől vagy cégtől kellett szaporító anyagrendelésről szóló igazolást bemutatni, aki szaporítóanyag előállító vagy forgalmazó, vagyis az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet által ellenőrzött tevékenységet végez, és ugyanez vonatkozik a házi faiskolával kapcsolatos bejelentési kötelezettségre is.

Ezen pályázati feltételek, és az ehhez kapcsolódó állami akarat érvényesülése nem biztosítható oly módon, hogy a támogatást igénybe venni kívánó személy otthon vagy munkahelyén, minta alapján utánzással rendelésvisszaigazolást gépel, és azon valótlan adatokat tüntet fel, majd a pályázat benyújtása révén azt a látszatot kelti, mintha az OMMI által minősített szaporítóanyag birtokában lenne.

E magatartás a II. rendű vádlott közreműködése révén mind az I., mind a IV. rendű vádlott esetében önmagában alkalmas a Btk. 288. § /1/ bekezdésében írt bűncselekmény törvényi tényállásának megvalósítására, függetlenül attól, hogy a valóságban felhasznált szaporítóanyag telepítése milyen sikerrel jár.

A fentieken túlmenően az I. rendű vádlott az elsőfokú bíróság ítéletének II/. pontja körében írtak szerint a támogatási szerződés alapján, támogatás folyósítása végett a tényleges pénzügyi lebonyolítás és finanszírozás folyamatában III. rendű vádlottal

vette fel a kapcsolatot, aki 2000. október 19. napján valótlan tartalmú megállapodást kötött harmadik személlyel bodzaültetvény telepítésének kivitelezésére.

Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy a Bt. nevében kibocsátott számlák mögött a Bt. részéről valós gazdasági esemény sem munka, sem anyagbeszerzés nem volt, a Bt nem rendelkezett a telepítéshez szükséges alkalmazottakkal, gépekkel, pénzügyi fedezettel.

A hamis számlák könyvelésben való elhelyezésén, és ÁFA visszaigénylésen túli felhasználása mellett I. rendű vádlott a támogatás igénylésének folyamatában a pénzügyi lebonyolítás rendszerében e számlák révén 9.323.929.- forint állami támogatást vett igénybe jogtalanul.

Az elsőfokú bíróság semmilyen indokát nem adta annak, hogy ha a

Bt. által kiállított számlák, és a hozzá kapcsolódó gazdasági események fiktív voltát az ÁFA visszaigénylés szempontjából megállapította, és ezek alapján a vádlottak büntetőjogi felelősségére következtetett, akkor ezt miért nem tette meg az ugyanezen számlák felhasználásával igényelt állami támogatáshoz kapcsolódóan az I. és a III. rendű vádlott esetében.

Az elsőfokú bíróságnak az e tényállási ponthoz kapcsolódó bizonyítékértékelő tevékenységét és mérlegelését elfogadva, az irányadó tényállás alapján nem csupán az ÁFA visszaigénylés tekintetében az 1 rb. csalás büntettének kísérlete körében vonható le következtetés az I., a II. és a III. rendű vádlott büntetőjogi bűnösségére, hanem az ugyanezen valótlan tartalmú okiratokhoz kapcsolódó támogatás jogosulatlan igénybe vételének körében is, mely magatartások önállóan is ugyancsak alkalmasak a Btk. 288. § /1/ bekezdésében írt tényállás megvalósítására.

I. rendű vádlott tevékenységét saját pályázatához kapcsolódóan egységes egészként értékelve a megyei bíróság I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. a Btk. 288. § /1/ bekezdésébe ütköző és eszerint minősülő és büntetendő jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntettében, míg pályázatában való közreműködését pszichikai segítségnyújtást 1 rb., jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetteként értékelte, melyet a Btk. 21. § /2/ bekezdése alapján, mint bűnsegéd valósított meg.

/A pályázatának benyújtását követően a támogatás folyósításának igénybe vételére felhasznált, vádlott által részére kiállított számlák kapcsán az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének újra értékelésére, illetve ezzel ellentétes következtetések levonására a másodfokú eljárás során nem volt mód./

II. rendű vádlott tényállásban írt magatartását, amely a valótlan tartalmú rendelésvisszaigazolások elkészítésében nyilvánult meg, mind

I. rendű, mind pedig IV. rendű vádlott pályázata kapcsán 2 rb. bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntettének minősítette a Btk. 288. § /1/ és 21. § /2/ bekezdésére figyelemmel.

A megyei bíróság III. rendű vádlott tényállásban írt cselekvőségét a Bt. nevében kibocsátott számlák kapcsán és annak I. rendű vádlott pályázatához való felhasználása révén 1 rb. bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetteként minősítette a Btk. 288. § /1/ - és 21. § /2/ bekezdésére figyelemmel.

IV. rendű vádlott tényállásban írt magatartását, a valótlan tartalmú rendelésvisszaigazolás felhasználásával igénybe vett állami támogatás tekintetében saját pályázatában - 1 rb. Btk. 228. § /1/ bekezdésébe ütköző és eszerint minősülő és büntetendő jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntettének minősítette; míg azon cselekvőségét, hogy pályázatában oly módon működött közre, hogy az I. rendű vádlott rendelkezésére bocsátotta a korábbi, saját nevére szóló valós szaporítóanyag rendelésvisszaigazolást a 2 db hamisítvány elkészítése céljából, bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntettének minősítette a Btk. 288. § /1/ bekezdése és 21. § /2/ bekezdése alapján.

Mivel a helyesbített tényállás szerint 2000. évben egyéni vállalkozó tevékenysége kapcsán személyi jövedelemadó és egészségügyi hozzájárulás megfizetése tekintetében adóhiány nem keletkezett, az állami költségvetésben bevételecsökkenés nem jelentkezett, a megyei bíróság I., II. és III. rendű vádlottakat az ellenük 2 rb. adócsalás büntette miatt emelt vád alól a Be. 331. § /1/ bekezdése alapján - bűncselekmény hiányában - felmentette.

A büntetés kiszabása körében a megyei bíróság valamennyi vádlott esetében további enyhítő körülményként értékelte az időmúlást, míg a családi cselekmény esetében az I., a II. és a III. rendű vádlott vonatkozásában azt, hogy az kísérleti szakban maradt.

A vádlottak által megvalósított gazdasági bűncselekmények tárgyi súlya a jogosulatlan igénybe vett állami támogatás összegére is figyelemmel nem tekinthető csekély súlyúnak, ezért a Btk. 37. §-ában írt büntetési célok valóra váltásához az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetések súlyosítása, a II., a III. és a IV. rendű vádlott esetében pedig büntetés kiszabása indokolt.

A II., a III. és a IV. rendű vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítása a jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette körében nem teszi lehetővé a Btk. 72. § /1/ bekezdése szerinti intézkedés alkalmazását a büntetési tétel mértékére figyelemmel sem.

A megyei bíróság ezért a Btk. 51. § alkalmazásával I. rendű vádlottal szemben halmazati büntetésül kiszabott pénzbüntetés napi tételének összegét a rendelkező

részben írtak szerint felemelte, míg II., III. és IV. rendű vádlottakkal szemben halmazati büntetésül a Btk. 51. § alkalmazásával pénzfőbüntetést szabott ki, és az 52. § szerint meg nem fizetése esetére rendelkezett annak átváltoztatásáról.

Az I., a II., a III. és IV. rendű vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezés a kifejtettek szerint alapos, míg I. II. rendű vádlottak és védőjük által bejelentett védelmi fellebbezések csupán a 2 rb. adócsalás büntette körében bizonyultak alaposnak.

A megyei bíróság az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség viselését a bűnösségi kör átalakulására figyelemmel módosította, míg a másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből I., II., III. rendű vádlottakat a védelmükkel kapcsolatban felmerült bűnügyi költség megfizetésére kötelezte a Be. 381. §

/1/ bekezdése alapján, míg a másodfokú eljárásban az adószakértő véleményével összefüggésben felmerült 50.360.- forint bűnügyi költségről akként rendelkezett, hogy a Be. 381. § /2/ bekezdése alapján azt az állam viseli.

A fent részletezett indokoknál fogva a megyei bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét mind a négy vádlott tekintetében a Be. 372. § /1/ bekezdése alapján megváltoztatta, míg a változtatással nem érintett egyéb rendelkezéseket I., II., III. rendű vádlott esetében a Be. 371. § /1/ bekezdése alapján helybenhagyta.

A megyei bíróság ítélete ellen a Be. 386. § /1/ bekezdés a./ pontja alapján fellebbezésnek van helye, melyet a Be. 367/A. § /3/ bekezdése szerint lehet előterjeszteni.

Balassagyarmat, 2007. február 7.

Dr. Kovács István sk. a tanács elnöke

Molnár Ferencné dr. sk. a tanács tagja, előadó

Dr. Lente István sk. a tanács tagja